

Maximilián UJTELKY (*20. 4. 1915 Spišská Nová Ves †12. 12. 1979 Bratislava)

Medzinárodný šachový majster, šachový teoretik, majster športu, právnik, redaktor.

Narodil sa v rodine lekára. Otec Maximilián, matka Karolína Langsfeldová. Bol v priamej línii potomkom uhorského skladateľa Franza Liszta. Jeho pôvodné priezvisko bolo Ujteleky, ktoré si rodina zmenila na Ujtelky. V rokoch 1925 – 1933 študoval na gymnáziu v Spišskej Novej Vsi. Po maturite vyštudoval Právnickú fakultu UK v Bratislave. Pracoval na daňovej správe a v bankách. Bol vedúcim pracovníkom Správy pre veci majetkové a devízové Štátnej banky československej. Oženil sa s Gabrielou Grumichovou. Jeho šachový životopis začal v roku 1940, keď zvíťazil v prebore Bratislavy. Víťazstvo si zopakoval aj v roku 1946 a v tomto roku vyhral tiež memoriál Dezidera Maya. Bol aj vášnivým hráčom bridžu. V roku 1948 vyhral šachový prebor Slovenska a stal sa aj majstrom Ústrednej jednoty čs. šachistov. Bol dlhoročným členom šachového klubu Slovan Pravda. Po jeho zániku prestúpil v roku 1956 do ŠK Slovan Bratislava. Československo reprezentoval od roku 1948, majstrom športu bol od roku 1956. V roku 1961 sa stal prvým slovenským šachovým medzinárodným majstrom podľa zásad FIDE. Bol mnohonásobným účastníkom majstrovstiev ČSR, na ktorých získal tri medaily: striebornú (1960, Ostrava) a dve bronzové (1948 a 1959, obe v Bratislave). V silnej konkurencii v Soči

1964 obsadil 10. miesto. V roku 1965 bol druhý na Reggio Emilia. Trikrát reprezentoval na šachových olympiádach (1954 v Amsterdame, 1960 v Lipsku, 1966 v Havane – tu v úlohe hrajúceho kapitána) a dva razy na majstrovstvách Európy družstiev. V roku 1957 získal na ME vo Viedni s družstvom ČSR bronzovú medailu. Na ME v Oberhausene, v roku 1961, získal individuálny bronz. Úlohu nehrajúceho kapitána šachovej reprezentácie zastával na Šachovej olympiáde v Siegene (1970), kde ho na chodníku zrazil automobil a s ťažkými zraneniami skončil v nemocnici. Úraz zanechal na ňom trvalé následky.

Nebol len hráčom. Zastával aj významné funkcie v slovenskom i československom šachu. V rokoch 1953 – 1963 bol predsedom Slovenského šachového zväzu a v rokoch 1970 – 1978 predsedom Československého šachového zväzu. Originálne prispel do teórie zahájenia, inšpiroval aj šachových veľmajstrov Horta a Spasského. Jeho meno je navždy spojené so systémom zahájenia – Ujtelky system. Bol vynikajúci v bleskovkách, znalec jazykov a histórie. V roku 1965 napísal dielo *Dejiny šachu na Slovensku*, ktoré však ostalo v rukopise. Svoju bohatú šachovú knižnicu odkázal Slovanu Bratislava.

(JP)